

ליל שבת קודש פרשת ויקהל - פקודי - החודש ה'תשס"ו

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה, ביבנאל עיר ברסלב, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב', המדבר מעבודת התפילה ומהקמת המשכן על ידי הצדיק, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), עיקר כלי זיינו של משיח הוא התפלה, שהוא בחינת חוטם, כמו שכתוב (ישעיהו מ"ח): "ותהלתי אחטום לך", ומשם עיקר חיותו, וכל מלחמתו שיעשה, וכל הכבישות שיכבוש הכל משם, כמו שכתוב (שם י"א): "והריחו בירת ה'" וכו', זה בחינת חוטם, וזה עיקר כלי זיינו, כמו שכתוב (בראשית מ"ח): "בחרבי ובקשתי", ופירש רש"י: 'תפלה ובקשה', וכמו שכתוב (תהלים מ"ד): "כי לא בקשתי אבטח וכו' באלהים הללנו" בחינת: "תהלתי אחטום לך", וזה הכלי זיין צריך לקבל על ידי בחינת יוסף, היינו שמירת הברית, וצריך כל אחד לכוון בתפלתו, שיקשר עצמו לצדיקים שבדור, כי כל צדיק שבדור הוא בחינת משה משיח, כמו שמצינו, שהצדיקים קורין זה לזה משה, כמו 'משה שפיר קאמרת', ומשה זה בחינת משיח, כמו שכתוב (בראשית מ"ט): "עד כי יבא שילה" דא משה משיח', וכל תפלה ותפלה שכל אחד מתפלל הוא בחינת איבר מהשכינה, שהם אברי המשכן, שאין שום אחד מישראל יכול לאעלא שייפא בשייפא כל חד לדוכתיה, אלא משה בלחוד, בשביל זה צריך להביא ולקשר כל התפלות לצדיק הדור, כמו שכתוב (שמות ל"ט): "ויביאו את המשכן אל משה", והוא יודע לאעלא שייפא בשייפא ולעשות אותה קומה שלמה, כמו שכתוב (שם מ): "ויקם משה את המשכן" וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר כלי זיינו של משיח הוא התפילה, כי משיח יכניס בעולם את עבודת התפילה, ויגלה לכל הבריות, שעיקר קיום העולם תלוי בעבודת התפילה, שיבקש ויתחנן אדם לפני הקדוש ברוך הוא כל מה שהוא צריך, הן ברוחניות והן בגשמיות, ולכן התפילה מכונה בשם "חוטם", וכמו שכתוב (ישעיה מ"ח) ותהילתי אחטום לך, כי כמו שהחוטם הוא עיקר קיום האדם, ומשם נושם נשימתו, וממשיך כל חיותו, כמו כן התפילה היא עיקר חיות האדם, וכמו שכתוב (תהלים מ"ב) תפילה לאל חיי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ'), ומשם מקבל כל חיותו, ועוד טעם

למה מכונה התפילה בשם "חוטם", כי צריכין סבלנות ואריכות אפים עצומה בעבודת התפילה, כי לא בכל פעם רואים מיד מה שפועלים, ולפעמים נמשך ישועתו של אדם זמן רב, וצריך סבלנות ואריכות אפים הרבה, לחכות ולצפות לישועת ה', ולהאמין שכל תפילה ותפילה פועל דברים עליונים למעלה, וכשיגיע הזמן, בוודאי יזכה לישועה שלימה, אבל כל זמן שאינו רואה עדיין הישועה, צריך סבלנות רב, ולכן מכונה התפילה בשם "חוטם", והבן.

וזהו שאומר רביז"ל, שכלי זיין התפילה, צריך לקבל על ידי בחינת יוסף, שהוא שמירת הברית, כי שמירת הברית מכנים סבלנות ואריכות אפים גדולה באדם, היפוך פגם הברית, שמביא כעס באדם רחמנא ליצלן, וכמבואר בדברי רביז"ל (שיחות הר"ן סי' רמ"ט) שעיקר הכעס בא מפגם הברית רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב אצל ער, (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה "רע" בעיני ה', "רע" פירושו "בייז" (כעסן), כי פגם זאת מכנים באדם כעס, עיין שם, ולכן כלי זיין התפילה מקבלים על ידי בחינת יוסף הצדיק, שהוא שמירת הברית, כי על ידי שאדם שומר את בריתו, יש לו אריכות אפים וסבלנות לעסוק בתפילה כראוי, וסוף כל סוף בוודאי יזכה לפעול כל משאלות לבו לטובה אצל השם יתברך.

וזה מה שרביז"ל אומר, שצריך כל אחד לכוון בתפילתו, שיקשר עצמו לצדיקים שבדור, כי הצדיקים שבדור הם המגלים כח התפילה אל הדור, כי כל צדיק הדור הוא בחינת משה משיח, שמכנים עבודת התפילה בעולם, והוא מעורר את כל אנשיו שיעסקו בתפילה בכח גדול, ובסבלנות עצומה, ולא יתייאשו מן התפילה כלל, וכשאדם עוסק בתפילה בכח הצדיקים, אזי הצדיקים לוקחים כל התפילות שלהם, ומעלים אותם אל מקומם, ובונים מהם קומת השכינה, עד שיוגמר הבנין בשלימות, ואז יבוא משיח, כי עיקר התגלות משיח יהיה, כשכל הבריות יכירו את אמיתת מציאותו יתברך, וכולם יעסקו בתפילה אל השם יתברך, וכמו שכתוב (צפניה ג') כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד, ולכן כל מה שאדם מקשר עצמו אל צדיקי הדור, ומקבל מהם את עבודת התפילה, כן הוא עוסק בקירוב הגאולה ובביאת המשיח, וזכות הרבים תלוי בו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מבואר בדברי רביז"ל, שסוד הנ"ל מרומז בפסוק (שמות ל"ט) ויביאו את המשכן אל משה, שצריך כל אחד ואחד מישראל להביא את התפילה שלו, שהיא כמו אבר

מהשכינה, אל הצדיק, שהוא בחינת משה, והצדיק בונה מזה המשכן, שהוא קומת השכינה, כי אין מי שיודע לחבר ולהרכיב כל חלקי המשכן ביחד רק הצדיק לבד, וכמו שכתוב (שם מ') ויקם משה את המשכן, כי הצדיק לוקח את כל התפילות של כל אחד ואחד, ומעלה אותם אל מקומם, עד שעושים פעולה לטובה, וגורמים נחת רוח להבורא יתברך שמו, אבל גם הצדיק יודע, שכל כוחו מקבל רק מן השם יתברך, ובלעדו יתברך אין לו שום כח כלל, וכמו שכתוב (פסוק י"ז) הוקם המשכן, ופירש"י (פרק ל"ט פסוק ל"ג) אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, איך אפשר הקמתו על ידי אדם, אמר לו, עסוק אתה בידך, נראה כמקימו, והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר, הוקם המשכן, הוקם מאליו, עיין שם, כי הצדיק נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ויודע היטיב שאיו לו שום כח בלתי כוחו יתברך לבד, כי גם הוא ממשיך כל חיותו וכוחו רק מעבודת התפילה, ודבר זה הוא מכניס בכל מקורביו, שיכירו שכל מה שיש להם, תלוי רק בהשם יתברך לבד, ועל ידי זה הוא מפרסם לכולם אמיתת מציאותו יתברך, ובונה להם משכן להשראת שכינת עוזו יתברך.

וכל זה הוא סוד דבר רביו"ל, כי רביו"ל מגלה הלימוד של משיח בעולם, שהוא עבודת התפילה, וכל מי שזוכה להתקרב אל רביו"ל באמת, מתחיל להבין את עוצם מעלת התפילה, ואיך שמשיח יכבוש את כל העולם עם עבודת התפילה, ולכן המקורב אל רביו"ל באמת, יעשה כל מה שביכולתו לגלות ולפרסם לימודי רביו"ל בכל העולם, ולא יפסיק מפני שום דבר שבעולם כלל, ואף על פי שנראה כדבר קשה מאד, וכאילו אי אפשר לבשר ודם לעשותו, העיקר לזכור יסוד הנ"ל של "הוקם מאליו", שכל אחד יתן יד כפי יכולתו, להפיץ ספרי רביו"ל, ולגלות לימודי רביו"ל בעולם, והשאר יהיה "הוקם מאליו", שיתגלה דבר רביו"ל בכל העולם כולו, והשם יתברך יזכינו לראות מהרה בהתגלות כבודו יתברך, ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת ויקהל - פקודי - החודש ה'תשס"ו

בשבת קודש בבוקר, בעיר יבנאל, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבן מלך ובן שפחה שנחלפו, מעשה י"א דף רע"א, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, וחרה לו הדבר מאד לבן הנ"ל (אשר הוא באמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם, כי הסתכל בעצמו: למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש? אם אני בן המלך, בודאי אינו מגיע לי זאת, ואם איני בן המלך, גם כן אינו מגיע לי זאת להיות בורח בחנם, כי מה חטאי? והרע לו מאד, ומחמת זה לקח את עצמו אל השתיה, והלך לבית הזונות, ורצה לבלות בזה את ימיו, להשתכר ולילך בשרירות לבו, מחמת שנתגרש בחנם, וזה נסיון גדול מאד, שעובר על כל אחד ואחד במשך ימי חייו, שנדמה לו כאילו בני אדם מרחיקים אותו, ואינם צריכין אותו, ומחמת זה נכנס בו חלישות הדעת, למה עובר עליו כך, ולמה בני אדם מרחיקים אותו, עד שגם נכנס בו קושיות וספיקות על השם יתברך חס ושלום, למה מן השמים מתנהגים עמו כך, ואז הוא בסכנה גדולה שלא יאבד נקודת יהדותו חס ושלום, כי הבעל דבר מחליש דעתו, כאילו אין הקדוש ברוך הוא צריך אותו חס ושלום, וזה גורם לו לעזוב כל חשקו ורצונו לעבוד את ה', והולך בשרירות לבו, להשתכר וללכת אל מקומות מטונפים חס ושלום, ואז לא נשאר לו כלום, ובאמת אם היה לו קצת יישוב הדעת, לא היה איכפת לו מבני אדם כלל, כי מה יכול אדם לעזור לו או להזיק לו, הלא הוא מסור לגמרי ביד השם יתברך, וכמו שאומר דוד המלך (תהלים קי"ח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם, ואפילו כל העולם כולו מגרשים אותו, הלא תמיד יכול לברוח אל השם יתברך, ולהסתיר עצמו תחת צל כנפיו יתברך, וכמו שהיה אצל דוד המלך, שהיה נרדף כל ימיו, מאחיו ומחותנו ומאשתו ומבניו, ותמיד ברח אל הקדוש ברוך הוא, ועשה מזמור תהלים, ועוד מזמור תהלים, ואף פעם לא התייאש מחייו, אדרבה, התחזק בהתחזקות עצומה מאד, ולימד לדורות הבאים, שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם לא יתייאש עצמו מן הרחמים (ברכות י:), ולכן עיקר עבודת האדם הוא מדת ההתחזקות, להתחזק מאד בנקודת יהדותו, ולא להתפעל מבני אדם כלל, ואפילו אם מגרשים ומרחיקים אותו, לא יחוש אליהם, רק

יידע תמיד שהוא בן חביב של השם יתברך, והקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתו תמיד, ואזי תמיד יצליח, והשם יתברך יזכינו לקנות את מדת ההתחזקות באמת, ונחדש עצמינו תמיד בכל עת בעבודת השם יתברך, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת ויקהל - פקודי - החודש ה'תשס"ו

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, ביבנאל עיר ברסלב, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז' המדבר מדבר מכח הצדיק לחבר עליונים ותחתונים יחד, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), כי יש דרי מעלה ויש דרי מטה, דהיינו עולם העליון ועולם התחתון, בחינת שמים וארץ, וצריך הצדיק להראות לדרי מעלה, שאינם יודעים כלל בידיעתו יתברך, ולהיפוך, צריך להראות לדרי מטה שאדרבה, מלא כל הארץ כבודו וכו', עיין שם זה כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה הצדיק האמת נקרא בשם "כל", מחמת שהוא מקשר ביחד כל מה שנמצא בשמים ובארץ, וכמו שכתוב (דברי הימים א' כ"ט) כי "כל" בשמים ובארץ, ותרגומו, דאחיד בשמיא וארעא, כי הצדיק יש לו לימודים אמיתיים לכל נשמות ישראל, הן לאלו שדרים בשמים, ובמדריגות עליונות, והן לאלו שדרים למטה בארץ, ובמדריגות הכי נמוכות, והוא מלמד את כולם איך להתקרב אל השם יתברך באמת, כי לאלו שדרים בשמים ובמדריגות עליונות, מלמד הצדיק, שעדיין אינם יודעים כלום בידיעתו יתברך, כי על פי רוב, מי שעומד במדריגה עליונה, נדמה לו שכבר השיג את הכל, ואין לו במה לעלות יותר, אבל הצדיק מגלה לו שעדיין לא התחיל כלום, כי תכלית הידיעה אשר לא נדע, וכל מה שאדם עולה

ומשיג בהשגות עליונות, צריך לדעת שעדיין לא השיג כלום, ואם נדמה לו שהשיג הכל, סימן שבאמת לא השיג כלום, ולכן עם הדרי מעלה מלמד הצדיק הלימוד של "איה מקום כבודו", שעליהם לחפש ולבקש בכל פעם מחדש "איה מקום כבודו" יתברך, ולדעת שעדיין לא השיגו כלום.

ולאלו שדרים בארץ, ובמדריגות הכי נמוכות, מלמד הצדיק, שהם סמוכים וקרובים אליו יתברך מאד, כי על פי רוב, מי שעומד במדריגה פחותה ונמוכה, נדמה לו שהוא רחוק מאד ממנו יתברך, ואין לו שום שייכות עם רוחניות אלקותו יתברך, וכאילו אין הקדוש ברוך הוא צריך עבודתו כלל, והוא מתיימש לגמרי מלהתקרב אליו יתברך, אבל הצדיק מגלה לו שהוא סמוך וקרוב אליו יתברך מאד, והקדוש ברוך הוא רוצה מאד בעבודתו, ואדרבה, מי שיש לו לב נשבר, הקדוש ברוך הוא סמוך לו ביותר, וכמו שכתוב (ישעיה נ"ז) אשכון ואת דכא, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה ה.) אני את דכא, שאני מרכין שכינתי אצלו, וכן כתיב (תהלים נ"א) לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, ולכן עם הדרי מטה מלמד הצדיק הלימוד של "מלא כל הארץ כבודו", שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והם סמוכים וקרובים אליו יתברך מאד, ועם הטיה אחת קטנה אל השם יתברך, הם כבר דביקים בו ממש, ואין שום ייאוש בעולם כלל.

נמצא שהצדיק האמת יש לו כח עצום להוריד את השכינה בארץ, ולקרב את כל הבריות אל השם יתברך, כי הוא מגלה לגדולים, שצריכין להמשיך בעבודתם, ולהתחיל בכל פעם מחדש, כאילו לא התחילו עדיין כלל מעולם, והוא מגלה אל הקטנים, שהקדוש ברוך הוא חפץ מאד בעבודתם, ולא יתיימשו כלל מלהתקרב אליו יתברך, ולכן אשרי הזוכה להתקרב אל צדיק אמת כזה, כי על ידו יקבל התעוררות והתחזקות עצומה להתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא נמצא, ועל ידי זה יזכה לעלות בעלייה אחר עלייה, ולעלות ולהתדבק בו יתברך באמת, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע שמשנה רבינו צוה נשמות ישראל בשם ה', שיבנו את המשכן על ידי בצלאל ואהליאב, וכמו שכתוב (שמות ל"ה) ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם, בצלאל בן אורי מן חור למטה יהודה וגו', הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן, ופירש"י משבט דן, מן הירודין שבשבטים, מבני השפחות, והשוהו המקום לבצלאל למלאכת המשכן, והוא מגדולי השבטים, לקיים מה

שנאמר (איוב ל"ד) ולא נכר שוע לפני דל, עיין שם, ויש להבין, למה באמת צוה הקדוש ברוך את משה רבינו שיקח למלאכת המשכן, אחד מגדולי השבטים, ואחד מן הירודין שבשבטים? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי בשעה שהיו צריכין לבנות משכן להשראת השכינה, שיהיה מקום לכל אחד מישראל למצוא שם אלקותו יתברך, היו צריכין לגלות את סוד הנ"ל של הצדיק האמת, שיש לו לימודים הן בשביל הדרי מעלה, והן בשביל הדרי מטה, ולכן נצטווה משה רבינו, שהוא הצדיק האמת, שיקח למלאכת המשכן, בצלאל בן אורי מן חור, מגדולי השבטים, בחינת דרי מעלה, ואהליאב מן אחיסמך, מירודי השבטים, בחינת דרי מטה, להורות שהצדיק יש לו לימודים לכולם, ועל ידי שניהם ביחד, ישכון השכינה בישראל.

והנה על פי זה מובן מאד מה ששאלו המפרשים, (עי' לבוש האורה על פירש"י) למה המתין רש"י עד כאן לפרש הענין הנ"ל של בצלאל ואהליאב, ולא פירש רש"י כל זה למעלה בפרשת כי תשא (שמות ל"א), כשאמר לו השם יתברך למשה, ראה קראתי בשם בצלאל וגו', וכן הקשו על מה שפירש רש"י כאן (פסוק ל') חור, בנה של מרים היה, וכי לא ידענו עד עכשיו מי היה חור, הלא כבר כתב רש"י כן בסוף פרשת משפטים (שמות כ"ד י"ד), וכן, למה מזכירים בכלל שמו של חור כאן, שהוא אבי אביו של בצלאל, הלא אצל אהליאב, מזכירין רק את שם אביו אחיסמך בלבד? אבל על פי דברי רביז"ל מובן כל הענין מאד, כי פרשה זו מדבר מהציווי של משה רבינו לישראל על מלאכת המשכן, ולכן דייקא כאן כתב רש"י הסוד של התקשרות גדולי השבטים ביחד עם ירודי השבטים, לגלות שזה גופא הכח של הצדיק האמת, שיש לו הכח לקשר שניהם יחד, כי הוא מלמד עם הדרי מעלה ועם הדרי מטה לימודים נפלאים, עד שמקרב כולם אל השם יתברך, וזהו ענין הזכרת שמו של חור כאן, כי חור מסר נפשו על אמונת חכמים בשעת הטא העגל, כשהערב רב אמרו (שמות ל"ב) כי זה משה האיש וגו' לא ידענו מה היה לו, הוכיח אותם חור, עד שהרגו אותו (עי' רש"י שמות ל"ב פסוק ה'), כי חור הכיר גדולתו של משה רבינו, וחור ידע שאין לימודיו של משה מסתלקים אף פעם, ואפילו אם לא רואים אותו בגופו, אבל לימודיו הנפלאים נמצאים, כי משה רבינו מגלה לכולם, בין לדרי מעלה ובין לדרי מטה, שהשם יתברך עמם אתם ואצלם, ואם כן למה לעשות עגל מסכה וללכת אחריו, הלא כל אחד ואחד ממקום שהוא, יכול לדבק עצמו בהשם יתברך, ולכן דייקא כאן, בשעת בנין המשכן, בעת השראת שכינתו יתברך בין נשמות ישראל, מוזכר שמו של חור, שמסר נפשו של אמונת חכמים, ומזכיר גם רש"י הקדוש ש"בנה של מרים היה", היינו אחות משה רבינו, שבוודאי הכיר גדולת אחיה, וכן איתא במדרש (שמות רבה

פרשה מ"ח סי' ב'), מה ראה להזכיר כאן חור, אלא בשעה שביקשו ישראל לעבוד עבודת כוכבים, נתן נפשו על הקדוש ברוך הוא ולא הניחן, עמדו והרגוהו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, חייך שאני פורע לך, עיין שם, כי על ידי מסירת נפש לגלות השם של הצדיק האמת בעולם, המגלה שמו של הקדוש ברוך הוא לכל באי עולם, בין לדרי מעלה, ובין לדרי מטה, על ידי זה נשאר שמו קדוש לדורי דורות, והשם יתברך יזכנו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים המגלים לנו אמיתת מציאותו יתברך, ונזכה לקבל מהם לימודם הנפלאה, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

